Dinsdag 20 October 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang, No. 3732

AMIGOE DI CURACAO

Dames- en Kinderschoenen
La Bota Argentina.

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

„Hand-made"
SCHOENEN
uit Costa Rica en Argentinië
La Bota Argentina.

U.S.A.-Vloot verschijnt bij Guadalcanal.

Japanse stellingen op het land beschoten.

Stalingrads verdedigers houden stand.

Grote Geallieerde luchtactiviteit in Middellandse Zeegebied.

Russen eisen opheldering rechtspositie van Hess.

Hongersnood in China.

Hare Majesteit over het doodschieten der gijzelaars

—:—

Ernstige consequenties voor wie het schrikbewind steunen.

H. M. de Koningin heeft te Londen voor Radio Oranje, de volgende rede gehouden:

„Landgenoten,

Wegens een lichte ongesteldheid, na welke ik enige tijd rust moest houden, kon ik u niet eerder toespreken: thans gevoel ik mij wederom gedrongen tezamen met u, in alle eerbied hen te gedenken, die als slachtoffers zijn gevallen van de zinneloze bloeddorstigheid van den Hun, zowel die slachtoffers, welker namen ons bekend, als zen, die zijn afgeslacht in het geheim, omdat de laffe bruut zich gedwongen gevoelde de feiten te verheimelijken.

Onze ware sympathie gaat uit naar allen, die om deze martelaren wenen. De herinnering aan deze mannen zal in uw hart leven en in het mijne. Mogen wij uit deze herinnering de kracht putten datgene in onszelven zuiver te houden, waarvoor zij hun levens gaven: de vrijheid en de eer van Nederland. Moge God ons hiertoe de kracht

H.M. KONINGIN WILHELMINA.

schenken. Met de grootste aandacht en met diepe zorg verneem ik van de steeds groter wordende moeilijkheden en noden in ons land en met niet minder belangstelling en zorg verneem ik van de onzekerheid van uw bestaan, een bestaan, dat, met de dag, onverdragelijker wordt. Met diepe zorg neem ik kennis van het lijden van duizenden onzer in gevangenissen en concentratiekampen: in één woord van de geestelijke en lichamelijke martelingen waaraan de gehate vijand u blootstelt.

Ik deel ten volle uw verontwaardiging, en uw smart om het lot onzer Joodse landgenoten en met mijn gehele volk heb ik het gevoel, dat deze onmenselijke behandeling — systematische uitroeiïng — van deze landgenoten, die sedert eeuwen in ons gezegende land te midden van ons wonen — ons persoonlijk treft. Omdat gij geen uitdrukking kunt geven aan uw gevoelens, daarom doe ik het voor u. Wij zullen zo spoedig mogelijk trachten in ieder geval een deel dezer smart te lenigen. Zij die, op welke wijze ook, voortgaan dit schrikbewind te steunen, zullen de consequenties hiervan na de oorlog moeten aanvaarden. Deze zullen zeer ernstig zijn. Uw moedige houding, uw standvastigheid zullen op een gegeven dag de schoonste vruchten dragen.

Thans reeds verdienen zij de waardering en de bewondering van ons allen. Zij zijn het geheim van onze volkskracht, nu en in de toekomst.

En wanneer wij hier spreken van de kracht van ons volk, een kracht, die in zijn diepste wezen wortelt, nu en altijd, dan willen wij in één adem noemen zijn geest van onderlinge bijstand en zijn bewustzijn, dat het Nederlandse volk een grote familie is. Onder de indruk van de laatste gruweldaden, begaan in alle bezette Europese landen, rijst in mijn verdriet voor mij op het welbekende beeld van de rattenval. Dit beeld is zeker niet ontmoedigend voor ons.

Landgenoten, wij zullen deze oorlog winnen en wij willen en zullen de vrede winnen, welke, terwijl wij nu gezamenlijk onze ellende lijden, nieuw leven in al onze levenssferen brengen zal, want wanneer wij spreken van bevrijding, dan spreken wij ook van vernieuwing. De vrede zal gesmeed en gevormd worden in het heilige uur, dat u thans inspireert, en dat u sterk maakt door het diepe gevoel van de gezamenlijke verantwoordelijkheid, die gij op uw schouders hebt genomen, gereed het beste te geven, dat uw harten, uw geesten en uw handen kunnen geven.

Deze vrede zal een betere toekomst voor onze nakomelingen verzekeren. Wij wensen in staat te zijn ons zelf te zijn op onze eigen vrije grond. Wij wensen in staat te zijn zo te leven als onze eer en ons geweten ons voorschrijven, met onszelven en God, met ons gehele volk in een wezenlijke gemeenschap. Moge God geven, dat de verwezenlijking hiervan niet ver meer zij."

HONGERSNOOD IN CHINA.

Berichten van Regerings-autoriteiten en werkers van de steun-organisaties deelden mede, dat de Chinezen bij duizenden sterven in de provincie Honan waar 6 millioen personen — naar officieel vermeld — aan de rand van de hongerdood staan, tengevolge van een der ergste hongersnoden van de moderne tijd. De autoriteiten zeiden, dat 18 millioen mensen door de honger op de wegen gedreven worden en deze hebben opgestopt. De wegen van Honan naar de provincie Sjensi en Honan zouden bezaaid zijn met doden en stervenden. De hongersnood wordt gedeeltelijk toegeschreven aan twee jaren vorst, plagen van sprinkhanen en konijnen samen met de Japanse invasie. De Regering draagt zorg voor de leniging van de nood. (Tsjungking, (AP) 19.10).

„PRAVDA" EIST DE OGENBLIKKELIJKE BERECHTING VAN HESS.

In een hoofdartikel eiste het Russische blad „Pravda" de ogenblikkelijke berechting van Rudolf Hess. Het blad verklaarde: „Eindelijk moet worden vastgesteld wie Hess is: een misdadiger die aan berechting onderworpen moet worden of een gevolmachtigd vertegenwoordiger van de Berlijn-Regering in Engeland."

In een bespreking van de verklaring, die op 15 October door de Sovjet-Regering werd uitgegeven zeide het artikel: „De slachtoffers van de fascistische wreedheden moeten worden gewroken en dit is een directe noodzaak, welke niet mag worden uitgesteld."

„Pravda" zeide: „Het is volkomen duidelijk, dat er niet kan worden getwijfeld omtrent de rechtvaardigheid en de grond van zulk een eis. Men kan het niet eens zijn met de meningen van een of anderen import-Engelsman, die — als hij spreekt over het idee van een ogenblikkelijke berechting van een leider der Hitleristische bende, die in de handen van een Geallieerde Regering gevallen is — zegt, dat er evenveel voor dit idee kan worden gezegd als ertegen......

Het ontbreken van grond voor enig argument tegen het idee van een ogenblikkelijke berechting kan worden ontdekt zodra de quaestie een vaste vorm aanneemt. Indien wij moeten oordelen naar de verklaringen van de Engelse pers, dan zien wij dat zij aan het geval Hess denkt. Het schijnt, omdat Hess naar Engeland kwam in de uniform van een Duitsen vlieger, dat hij niet meer een van de meest internationaal beruchte leiders is van de misdadige Hitler-bende, doch een gewone oorlogsgevangene. Het is te gek om te veronderstellen, dat een misdadiger als Hess slechts de uniform van een Hitleristischen vlieger behoefde aan te doen en naar Engeland te vliegen om te rekenen op de mogelijkheid, dat hij zich voor een internationale rechtbank zou kunnen verbergen" (Moskou, (AP) 20.10).

DE VROUW VAN HESS ZAL ZICH NIET BIJ HEM VOEGEN.

Richard Law, de Britse Onder-Staatssecretaris in het Ministerie van Buitenlandse Zaken, zeide in het Lagerhuis, dat geen verzoek werd ontvangen om de echtgenote van Rudolf Hess toe te laten zich bij hem te voegen in internering in Engeland. Hieraan voegde hij toe, dat zulk een verzoek zou worden afgewezen, indien het ontvangen zou worden, aangezien de vroegere waarnemende Führer van Duitsland oorlogsgevangene is en geen recht heeft op „zulke faciliteiten". De verklaring werd afgelegd in antwoord op William Thorne, een arbeidslid van het Parlement, die de quaestie de vorige week te berde bracht (Londen, (AP) 20.10).

DE JAPANSE BLADEN IN DE BEZETTE GEBIEDEN.

Van Duitse radio-uitzendingen:

Berichten uit Tokio zeiden, dat de leidende bladen van Tokio spoedig een aanvang zullen maken met de publicatie van nieuwsbladen in de verscheidene gebieden, die door Japan bezet zijn.

„Asahi" zal de gehele pers van Java overnemen. „Yomiuri Hochi" zal bladen in Birma uitgeven. „Nitsji Nitsji" zal in November beginnen met nieuwsbladen uit te geven in de Philippijnen in de Japanse, Spaanse, Engelse en inlandse Tagaloo talen. Domei zal bladen uitgeven in Singapore, Malakka, Sumatra en Borneo.

„Nitsji Nitsji" heeft reeds een groep bladen in Manilla overgenomen, welke bestaat uit de „Tribune", de „Vanguardia" en de „Taliba." (Berlijn, (AP) 19.10).

VLUCHTELINGEN UIT DE PHILIPPIJNEN.

Kapitein William Osborne en Eerste Luitenant Damon Gause arriveerden in Australië na een dramatische ontsnapping uit de Philippijnen en een reis van 159 dagen, die te voet en in een kleine boot werd afgelegd, waarbij men nauwelijks aan gevangenneming door de Japanners ontkwam (MacArthurs Hoofdkwartier in Australië, (AP) 19.10).

JAPS VOORZIEN MOEILIJKHEDEN.

Van de Japanse radio-uitzendingen:

Tomokazu Hori, een zegsman van het Japanse Departement van Buitenlandse Zaken, hield gisteravond een redevoering, welke naar het gehele land werd uitgezonden. Hij sprak over het conflict in de Stille Oceaan, dat volgens hem gestadig de phase aanneemt van een langdurige oorlog, die de gehele kracht van het Japanse volk zal vereisen. Hij waarschuwde voor de mogelijkheid van een algemene tegenaanval van de Verenigde Staten tegen Japan. Hori zeide, dat zowel de Stille Oceaan als Afrika en Europa in aanmerking komen bij de strategen der Verenigde Landen voor het vormen van een tweede front (Tokio, (AP) 20.10).

NATIONALITEITSWET VAN 1940 DOOR ROOSEVELT VERANDERD.

Op 9 October 1942 tekende President Roosevelt een wet, waarbij Artikel 409 van de Nationaliteitswet van 1940 veranderd werd.

Het voornaamste resultaat van de verandering is om de datum van het inwerkingtreden van Artikel 404 der wet uit te stellen tot 14 October 1944. Hierdoor heeft iemand, die Noordamerikaans onderdaan geworden is door naturalisatie en onderhevig is geworden aan het vermoeden, dat hij opgehouden heeft een Noordamerikaans Staatsburger te zijn, tot 14 October 1944 de tijd om zulk een vermoeden op te heffen.

Het nieuws van vandaag.

Noordamerikaanse oorlogsschepen verschenen weer plotseling in de Salomons Archipel en hebben een uitdaging gedaan aan de Japanse voorbereidingen om Guadalcanal te heroveren. In een bekendmaking gaf de U.S.A.-Marine te kennen, dat de Noordamerikaanse soldaten, matrozen en mariniers een grote aanval verwachten op de omstreden luchtbasis van het eiland (blz. 3). Thans heeft men de steun van zware eenheden, die reeds op doeltreffende wijze de Japanse stellingen in het Noordwestelijk deel van het eiland hebben beschoten. De gehele dag door vielen Noordamerikaanse vliegtuigen op 17 October de vijandelijke kuststellingen aan, terwijl bommenwerpers van het leger onder commando van Generaal Mac Arthur de Japanse vlootconcentraties bij de Shortland-eilanden bombardeerden. In een Japanse luchtaanval op de Noordamerikaanse stellingen werden 19 van de 40 toestellen door de Amerikaanse 'Wildcats' neergeschoten (blz. 3).

Herfststormen hebben de druk verlicht op de verdedigers van Stalingrad aan het begin van de negende week, dat het beleg hier duurt. Het weer heeft zowel Duitsers als Russen gedwongen hun luchtactiviteiten te beperken. De Duitse schoktroepen hielden echter vol in hun grondaanvallen, doch het Rode leger hield hecht stand sedert zijn terugtrekking van Zondagnacht (blz. 3).

Een koude regen en een krachtige wind kwamen uit het Noorden over de steppen en de puinen van Stalingrad en gaven een voorproef van de snel naderende winter...... Het Russische blad „Pravda" heeft een krachtig artikel geschreven, waarin wordt geëist, dat Rudolf Hess, die zich in Britse handen bevindt, thans worde terechtgesteld. Het artikel verklaarde, dat Hess ogenblikkelijk moet worden berecht of zal worden beschouwd als de „Ambassadeur van Hitler" in Groot Britannië. Het artikel van het blad volgde op de verklaring, die de Sovjet-Regering op 15 October jl. uitgaf, en verklaarde, dat Roosevelts rede op de Columbus-dag het idee heeft bekrachtigd (blz. 1).

Men kan echter verwachten, dat de Britten niet op het Russische voorstel zullen ingaan, omdat de oorlog nog niet beëindigd is en door een proces tegen Hess dingen aan het licht zouden kunnen komen, die nu liever verborgen worden gehouden. De Britse Onder-Staatssecretaris Richard Law deelde intussen mede, dat geen verzoek van de echtgenote van Hess werd ontvangen om zich bij hem te voegen. Hieraan voegde hij toe, dat zulk een verzoek zou worden afgewezen, omdat de vroegere waarnemende Führer van Duitsland oorlogsgevangene is en geen recht heeft op zulke faciliteiten" (blz. 1).

Over de grote gebeurtenis, het bezoek van den Prins der Nederlanden aan Curaçao en Aruba, werden gisteren persconferentie gehouden in de hoofdsteden dezer beide eilanden. Hiernevens op de voorpagina vindt men de resultaten overzichtelijk opgesteld.

Hare Majesteit de Koningin, hersteld van een lichte ongesteldheid, heeft de slachtoffers van het Duitse schrikbewind herdacht en verklaard, dat ieder die dit schrikbewind steunt ernstige consequenties te wachten staan. Hare Majesteit wees op de standvastigheid, welke de kracht van ons volk uitmaakt. Deze rede staat op blz. 1.

Merkwaardig genoeg publiceren wij op blz. 2 een rede van Aartsbisschop Franciscus van Dubuque, die tot de Nederlandse katholieken gesproken heeft en hun missie-ijver geprezen heeft: „Nu, o Nederland, komt uw kranige missie-geest u goed te stade."

Programma van het Prinselijk Bezoek

DAG VAN AANKOMST NOG NIET BEKEND.

Recepties te Willemstad en Oranjestad.

Troependefilé op Hato en Dakota.

Prins zal te voet over het Gouvernementsplein wandelen en de Padvinders inspecteren.

VLAGGEN UIT EN ORANJE DRAGEN.

Dat ons hart vol verwachting klopt was de mededeling, waarmede de Procureur Generaal, Mr. Th. van der Laan alhier, gistermorgen zijn persconferentie inleidde. En inderdaad zal de Procureur Generaal wel nimmer een zo waar woord hebben gesproken.

Hebben wij van Aruba nog geen eigenlijke berichten ontvangen, de stemming op Curaçao is thans wel zo, dat men van enthousiasme kan gaan spreken. Wat lang gehoopt werd, gaat in vervulling: de Prins der Nederlanden zal voor het eerst een overzees staatsdeel bezoeken en Curaçao valt de eer ten deel dat het het eerste staatsdeel mag zijn, waar de Prins voet op de rijksgrond zet.

Over de dag van aankomst kan in verband met veiligheidsmaatregelen natuurlijk nog niets worden medegedeeld. En uit de couranten, aldus de Heer Van der Laan, heeft u wel gezien, dat Zijne Koninklijke Hoogheid soms opeens binnenvalt, getuige Haar bezoek aan Canada enige tijd geleden.

± 24 uur van te voren zal het echter worden bekend gemaakt en het is zo, dat de Prins thans reeds elk ogenblik verwacht kan worden.

Als de Prins er eenmaal is, zal het vermoedelijk te laat zijn om het programma dan nog bekend te maken. Daarom besloot de Procureur Generaal het thans reeds mede te delen.

Zoals men ziet zal de tijd, dat de Prins der Nederlanden hier is, slechts kort zijn. De mogelijkheid blijft bestaan, dat de tijd hier door te brengen, nog met een dag wordt verlengd, maar anders zal de Prins helaas slechts enkele uren op Aruba en Curaçao vertoeven, uren die blijkens het hieronder volgende voorlopige programma echter wel blijken te worden benut. Alles wat van enig belang is op de beide voornaamste eilanden zal worden bezocht, zodat Zijne Koninklijke Hoogheid zeer zeker een idee zal hebben van ons gebiedsdeel, dat — naar zeker allen hopen — zetel voor een langduriger verblijf worde voor de Leden van het Koninklijk Huis, wier aanwezigheid niet elders vereist wordt.

Curaçao en Aruba zijn in het buitenland — getuigen bladen als „Vrij Nederland" en „Knickerbocker" — bekend om hun Oranjeliefde. Laten wij er allen toe medewerken, dat deze liefde voor het Huis van Oranje een blijvende herinnering biede aan Zijne Koninklijke Hoogheid na Haar terugkeer in Canada en Engeland. Laten overal de vlaggen wapperen. Onze Curaçaose eilanden zijn van geheel ons Imperium zeker de beste plaatsen, waar men tonen kan wat wapperende vlaggen zijn. Laat de passaat zwaar worden van de vlaggen, die wapperen ter eer van den Prins der Nederlanden. Het spreekt vanzelf, dat ieder een oranjestrikje of -knoopje zal dragen in deze dagen. Voor den Prins, die al sedert de gruwelijke dagen van Mei 1940 in een vreemd land moet wonen, zal het zeker sympathiek aandoen, wanneer Hij op het rijksgebied, waarover Zijn koninklijke Gade straks zal regeren, overal het oranje ziet, dat thans door den nazie verboden wordt, maar dat vrij gedragen wordt in het vrije Nederland van de Curaçaose eilanden. Naar wij vernemen zal van overheidswege niet versierd worden, omdat alle beschikbare krachten nodig zijn voor de defensie. Maar laat ons volk tonen, dat het blijde is een Prins in zijn midden te hebben. Laten overal de mensen langs de wegen gedromd staan en uitjubelen wat onzen landgenoten verboden wordt, namelijk dat Oranje leve. En laat de Prins der Nederlanden, die thans vrij Nederland bezoeken gaat, na Zijn terugkeer in Londen voor de radio een relaas doen van Zijn bezoek aan het vrije Nederland om zo onze landgenoten in het bezette Nederland op te beuren.

Leve de Prins!

Voorlopig programma van het bezoek van Z.K.H. den Prins der Nederlanden.

DE EERSTE DAG.

De stukken, die over smallere kolom gezet zijn, bevatten de aanwijzingen voor het publiek.

Onmiddellijk na aankomst op Hato worden verschillende overheidspersonen aan Zijne Koninklijke Hoogheid gepraesenteerd door Zijne Excellentie den Gouverneur.

Hierna **troepen-défilé** van Nederlandse en Noordamerikaanse troepen o.l.v. Kapitein Leendert Langeveld.

Het publiek wordt niet toegelaten tot de loods van het stationsgebouw op Hato, waar alleen genodigden komen. Het publiek stelle zich op op het parkeerterrein. In verband hiermede zal het schietterrein op Hato als parkeerplaats dienen.

Na het défilé begeeft de Prins der Nederlanden zich naar buiten, waar Zijne Koninklijke Hoogheid plaats neemt in de C 429.

Route: rond het Schottegat langs Rio Canario en Zuikertuintje. In de stad wordt — in afwijking van de gebruikelijke route — gereden langs de Abraham de Veerstraat, door de Theaterstraat en vervolgens naar de club „De Gezelligheid".

Samenstelling stoet.

De stoet zal als volgt zijn samengesteld:

1. Politie
2. Drie motorcombinaties
3. Districtsmeester Herman B. C. Schotborgh van het 2e District, die tot de grens van zijn district voorop rijdt.
4. Auto, waarin gezeten de Procureur-Generaal, Meester Thys van der Laan, Hoofd der Politie in Curaçao, en Kapitein Ebel L. Venema, Commandant der Militaire Politietroepen en Hoofd van Politie op Curaçao.
5. Motorcombinatie
6. **De C 429, waarin gezeten:** Z.K.H. de Prins der Nederlanden, Z. E. de Gouverneur van Curaçao, Generaal-Majoor Hendrik Jan Phaff, Luitenant Emile C. J. M. van de Laarschot, onderscheidenlijk adjudant van Zijne Koninklijke Hoogheid en Zijne Excellentie, en de Marinier 1e klasse Adriaan Karelsen, ordonnans van Zijne Excellentie.
7. Politie-auto, waarin gezeten Luitenant Geert J. Botterweg, Chef van de Verkeersafdeling.
8. Motorcombinatie.
9. Auto waarin gezeten Schout bij Nacht Arthur G. Robinson van de U.S. Marine.
10. Auto waarin gezeten Jonkheer Meester Willem van Tets, Secretaris van H.K.H. Prinses Juliana; met Kapitein ter Zee Carel Johan Baron van Asbeck, Algemeen Militair Commandant (indien de laatste althans hersteld zal zijn;

de A.M.C. ligt momenteel ziek in het St. Elisabethsgasthuis).

11. Motorcombinatie.

De Prins der Nederlanden en de Gouverneur begeven zich, aangekomen bij „De Gezelligheid", te voet over het Gouvernementsplein.

Het publiek mag zich hier opstellen op de stoep langs de fortmuur. Aan de baai-zijde wordt geen publiek toegelaten.

Deputaties van verschillende padvindersgroepen en van het Nederlandse Meisjesgilde vormen de achtergrond van het Gouvernementsplein. De Prins der Nederlanden, zelf Hoofdverkenner der Padvinders, zal deze padvinderstroepen inspecteren.

Hierna begeven de leden van de stoet zich binnen het Fort, waar een erewacht van mariniers staat opgesteld met het gezicht naar het Gouvernementshuis, op dezelfde wijze als gewoonlijk.

De ruimte hierachter is voor het publiek. Men kan echter niet door de grote fortpoort binnengaan; het achterpoortje langs het postkantoor („Driewerf Heilig") blijft de gehele tijd open voor het publiek.

16.30 — 18 uur: Receptie in het Paleis (witte pakken).

Ieder is hier welkom.

In één grote slang begeeft het publiek zich naar binnen; circuleert voorbij den Prins der Nederlanden en verlaat hierna in een doorlopend het Paleis. Regelingsofficieren zullen aanwijzingen geven.

20.30 uur: Raad van Bestuur en Staten van Curaçao bieden den Prins der Nederlanden een adres van hulde aan.

21 uur: Radio-rede van den Prins der Nederlanden.

Hierna Rust. De Prins der Nederlanden, Generaal-Majoor Hendrik J. Phaff en Jhr. Mr. Willem van Tets zullen ten Paleize logeren. Speciale vertrekken zijn hiervoor gelijk bekend de laatste dagen ingericht.

* * *

TWEEDE DAG.

7.45 — 8.15 uur: Aubade van schoolkinderen in het Fort Amsterdam o.l.v. Frater Maria Canutus.

Toegang voor het publiek alleen door het achterpoortje langs het Postkantoor. De ruimte tussen de rotonde in het midden des fortpleins tot aan de huizen tegenover het Paleis (de voormalige Gouvernements-Secretarie) is geheel voor het publiek gereserveerd. De Prins zal op het bordes staan.

8.15 — 9 uur: bezoek aan het Waterfort.

Op het Gouvernementsplein is ruimte voor het publiek op de stoep langs de muur.

9 uur: Zijne Koninklijke Hoogheid begeeft Zich aan boord van de „Beatrix" voor een tocht door de haven. De stoet te water zal ongeveer op gelijke wijze zijn samengesteld als die van de vorige dag. Op de „Beatrix" zal medevaren Overste Willem Gauw, Havenmeester van Curaçao. De tocht gaat naar de C.P.I.M.-steigers.

9.15 — 10.15 uur: rondrit over de C.P.I.M.-terrein. De Heer Ingenieur Jan Noorduyn zal den Prins der Nederlanden op de pier verwelkomen en verder rondleiden.

10.15 — 10.30 uur: rit van de C.P.I.M. naar Hato, waar weer een erewacht staat opgesteld (geen inspectie).

Naar Aruba.

10.30 — 11.15 uur: in de lucht op weg naar Aruba.

11.15 uur: aankomst op het vliegveld Dakota op Aruba. Aanwezig zullen hier zijn Gezaghebber Izak Wagemaker met den Oudst Aanwezend Zee-officier F.J.E. Krips, Statenleden van Aruba: Dr. Jacobo R. Arends, Jan H. A. Eman, Frederik J. Q(uant) Kwartsz; Landraden Dr. Adriaan F. Dussenbroek en Cornelis A. Eman, Leden van de Rechterlijke Macht, Buitenlandse officieren, de Pastoor van St. Franciscus P. Theodardus Bartel O.P. en Dominee Gerard E. Alers; vertegenwoordigers van de Industrie Lloyd G. Smith en J. Bronkhuizen.

Nadat de genodigden aan Zijne Koninklijke Hoogheid zijn gepraesenteerd, wordt naar de Gezaghebberij gereden.

11.30 — 12.15 uur: receptie in de Gezaghebberij van Aruba, georganiseerd op gelijke wijze als die op Curaçao.

12.15 uur: Naar het Gouvernementshuis op de Klip, waar genoenmaald wordt (koud).

14 uur: Rit naar San Nicolas.

14.30 — 15.15 uur: bezoek aan de Lago.

15.15 — 15.30 uur: vertrek van de Lago en rit naar de Kustbatterij.

15.30 — 16 uur: bezoek aan de Kustbatterij.

16 — 16.30 uur: vertrek en rit naar het vliegveld Dakota.

16.30 — 16.45 uur: défilé van Nederlandse en Noordamerikaanse troepen o.l.v. Kapitein Gerardus H. van der Spek.

16.45 uur: vertrek naar Curaçao.

Op Curaçao.

± 17.15 uur: aankomst Hato, waar weer een erewacht staat opgesteld. Naar de hoofdstad wordt evenals 's daags tevoren langs de weg rond het Schottegat en langs de Abraham de Veerstraat gereden. Ook de stoet is gelijk aan die van de dag daarvoor.

18 uur: Aankomst ten Paleize.

Speciale Regelingen.

24 uur vóór aankomst zal het moment van aankomst bekend gemaakt worden. De dag van aankomst staat nog niet vast.

Onderweg mogen geen adressen van hulde, bloemen of wat ook worden aangeboden. Ook mogen geen bloemen, confetti, serpentine of wat ook worden geworpen.

Bloemen mogen wel op het Paleis worden bezorgd, maar kunnen niet persoonlijk worden aangeboden.

Onderweg mag ook geen zanghulde worden gearrangeerd.

Het nemen van foto's is overal toegestaan, waar het op het ogenblik niet is verboden.

Bij de receptie zowel te Willemstad als te Oranjestad mogen geen toespraken worden gehouden. Ook kan men niet in deputatie-vorm komen.

Curaçao.

REFERENDARIS BOSKALJON GAAT HEEN.

De Heer Rudolf Frederik Willem Boskaljon, Referendaris ter Gouvernementssecretarie alhier, zal op 12 Januari 1943 de dienst verlaten.

DR. D. A. YSSELSTIJN NAAR NEW YORK.

Voor dienstzaken de vliegverbindingen betreffende is vanmorgen naar New York gevlogen Dr. Dirk A. Ysselstijn, hoofdvertegenwoordiger der K.L.M. in Curaçao. Dr. Ysselstijn, wiens gade is achtergebleven, hoopt na ongeveer tien dagen weer terug te zijn in onze hoofdstad.

DE GOUVERNEMENTSMIDDELEN.

Aan belastingen in September werd ontvangen ƒ 634.066.— tegen ƒ 1.632.546.— in September 1942, terwijl 1/12 der raming is ƒ 1.005.056.—. De overige inkomsten bedroegen ƒ 377.254.— tegen ƒ 371.362.— in September 1941, terwijl 1/12 der raming is ƒ 446.686.—.

In totaal werd over de eerste negen maanden 1942 ontvangen ƒ 12.756.952.— tegen ƒ 9.879.898.— in 1941, terwijl 9/12 van de raming bedraagt ƒ 13.065.678.—.

De middelen zijn dus ƒ 308.726.— onder de raming gebleven.

DE K.S.C.-KAMPIOENSWEDSTRIJDEN ZIJN VOORBIJ.

De Heer Jan Maters, oefenaar van de K.S.C., schrijft:

Voor den deelnemer is dat altijd een grote dag en werkelijk was dit ook een grote dag. Groot door sportiviteit en groot door praestaties. Alleen jammerlijk klein was de houding van het bestuur van de C.A.B.

Toen onze besturen bij elkaar geroepen werden op een zekere avond, hebben wij beloofd, dat we zouden samenwerken, dat we alle krachten zouden inspannen om de athletiek op Curaçao omhoog te helpen door veel wedstrijden te geven en deze wedstrijden „open" te doen zijn. Iedereen, òf lid van de K.S.C., òf van de C.A.B., òf van buiten deze bonden staande clubs, zou te allen tijde mede kunnen doen.

De jury zou uit een evenredig aantal heren bestaan van de K.S.C. en de C.A.B., en toen een van de heren van de C.A.B., half huilend, opmerkte, dat wij toch op hun wedstrijden met de meeste prijzen zouden gaan strijken, hebben wij, van de K.S.C., voorgesteld om alles gezamenlijk te doen en de helft van de kosten wilden dragen.

En met een door ons oprecht gemeende handdruk zijn wij naar huis gegaan, overtuigd, dat wij elkaar gevonden hadden en gezamenlijk in het belang van de jeugd en de athletiek zouden werken, dat alle geschillen, die er nog eventueel mochten bestaan, opgelost zouden worden op een vriendschappelijke manier en in een sfeer van vertrouwen.

Nog steeds in de overtuiging levende, dat wij met werkelijk sportieve mensen in het bestuur van de C.A.B. te doen hadden en dat wij ook ten volle op hen konden rekenen, wat juryleden en athleten betreft, hebben wij een wedstrijd uitgeschreven, de eerste wedstrijd na de vergadering, en voor ons vanzelfsprekend „open."

Groot was dan ook onze teleurstelling, toen waar bleek te zijn, wat wij reeds hadden horen mompelen hier en daar, dat het den athleten van de C.A.B. verboden was geworden om aan onze „open" wedstrijden mede te doen.

Wie schetst onze verbazing toen wij, op een of andere manier, de circulaire van het bestuur van de C.A.B. aan de leden hiervan, in handen kregen. Het leek wel een nieuw Wetboek van Strafrecht. Er stond groot gedrukt en dik onderstreept, dat degene, die het zou wagen om aan de wedstrijd van de K.S.C. mede te doen, op alle mogelijke manieren gestraft zou worden.

Athleten, die hun sport voor hun plezier beoefenen en een kans geboden werd om zich te meten met hun vrienden en kennissen, zouden gestraft worden als ze dat deden.

De onderste regel van de circulaire, veiligheidshalve dunner gedrukt, was het meest frappante van alles. Daar stond dat deze wedstrijd voor de leden van de C.A.B. verboden was, omdat wij (d.i. de K.S.C.) de C.A.B. niet om toestemming hadden gevraagd om deze wedstrijd te mogen houden. Stelt u voor.

Er is niet één sportman van de C.A.B. verschenen. Wij vonden dat jammer en hadden er hinder van. Niet wat onze wedstrijd betrof, want die klonk als een klok, gezien de prachtige praestaties, die er gemaakt zijn, maar wij hadden er hinder van dat den athleten van de C.A.B. door hun eigen bestuur de gelegenheid werd ontnomen om bij ons te komen en gezellig te sporten, hun praestaties te laten zien en zich te meten met onze athleten.

Er wordt gemompeld, dat de athleten van de C.A.B. bang zijn voor die van ons. Dat kunnen wij niet geloven, want werkelijke sport-mensen zijn niet bang voor elkaar. Niet iedereen kan winnen, dat weten we allemaal, we kunnen ook niet met tien of twintig man tegelijk door de eindstreep komen, maar bang, néén, heren, dat kan er bij ons niet in.

Ook wordt er beweerd, dat de athleten van de C.A.B. te ongeoefend zijn om aan onze wedstrijden deel te kunnen nemen.

Ook dat kunnen wij niet geloven, want nu de C.A.B. ook een oefenaar heeft, kan ons niet wijsgemaakt worden, dat er nooit geoefend en gewerkt wordt.

Athleten van de C.A.B., u bent nu niet op onze „open"-wedstrijd verschenen; u allen bent bedreigd met geldboete of schorsing als u het zou wagen om bij ons in te schrijven; in de eerste helft van Januari van het volgende jaar houden wij, van de K.S.C. de revanche-wedstrijden van onze kampioenschappen en maken daar weer een „open"-wedstrijd van en wij dagen u allen uit, namens onze athleten, om mede te doen.

Drie maanden zijn er nog tussen, dus drie maanden lang kunnen wij allen oefenen en werken om elkaar in goede conditie te ontmoeten, om sport te leveren, zoals er op Curaçao nog nooit is gezien.

Neemt u allen de uitdaging aan, dan zullen wij als werkelijke, sportieve kerels naast elkaar aan de start staan.

Neemt u allen de uitdaging niet aan, dan heren, moeten wij iets gaan geloven, wat wij van geen sportman haast kunnen geloven, nl. dat hij bang is en niet tegen zijn verlies kan.

Dus athleten van de C.A.B., oefent en werkt, zoals onze athleten oefenen en werken, en komt, laat zien dat wij de sport beoefenen om flinke kerels te zijn en te blijven en dat geen achterbakse kletspraatjes en ondergrondse wroeterijen op ons hun invloed doen gelden.

Eerlijk en oprecht zijn wij, jongeren, er voor aangewezen om een toekomst op te bouwen en een vrede, die beter is dan die er geweest is, of liever nooit geweest is, en dat kunnen wij allen doen door schouder aan schouder te staan en als vrienden en broeders te leven. Wij verwachten u allen op onze wedstrijd.

DE MOORDZAAK MARIA CASTILLO.

Gisterenmorgen werd onder grote belangstelling van het publiek de moordzaak Maria Castillo voortgezet. Verschillende getuigen werden door de Rechtbank gehoord, doch het publiek kreeg niets te horen wat een belangrijke wending in de zaak bracht. Gedurende ongeveer anderhalf uur werd de zaak voortgezet met gesloten deuren en klaarblijkelijk moest in deze tijd ook Dr. Willem W. de Regt getuigen omtrent de geestelijke vermogens van den beklaagde.

Hedenmiddag om 16 uur zal de Rechtbank in theater Roxy de film „The Monster and the Girl" zien, die de dader op de avond van de moord ook heeft aanschouwd en eventueel invloed op hem heeft gehad. Ook de pers is tot het zien van de film uitgenodigd.

Op Vrijdag aanstaande 9 uur wordt de zaak voortgezet.

GESLAAGD.

Voor de St. Genesius-bond hebben met goed gevolg examen voor typiste afgelegd de volgende leerlingen van het St. Martinusgesticht.

Louise Lovera; Tini Gouw; Venicice O'Niel; E. Lourens; Tini de Hoop; Norma Lauffer; Clara Wasker; Netty Barendsma; Swinda Dania; Graciëla Angel; Alexandrina Hoyer; Vera Warning; Gloria Delvalle; Leonore Nicolaas; Ursula Oliviera; Edna van Rosberg; Angela Britten; Conny Felida; Amada Kleinmoedig; Maria Bonifacio; Crisma Deleon; Norma Galaraga; Leonore Torres; Margr. Sprockel; Casilda Deville; Elsa Mendez; Joly Gomez; Imelda Naar.

1 Afgewezen.

ONZE VLOOT.

Men schrijft ons:

Zondag jl. had er een picnic plaats met het tweede gedeelte der onlangs uit Oost-Indië aangekomen militairen.

Had voor een veertiental dagen de 1e ploeg genoten van een tochtje naar Westpunt en een picnic op Santa Cruz en terug op „Zuikertuintje", thans werd de Fuik met een bezoek vereerd.

De tijd werd met zwemmen touwtrekken, eten en drinken doorgebracht. Om 15 uur werd opgebroken en de tocht naar Zuikertuintje vervolgd.

Onder het lommerrijke lover der oude bomen, wachtten de Onze Vlootdames het gezelschap met koele dranken af. De tijd vloog om en voor men er om dacht was het 18 uur, waarop onze gasten de tocht naar het einddoel, het Waterfort, aanvaardden.

Het was een recht prettige en gezellige dag, zowel voor de gasten, als voor de gastheren en dames van „Onze Vloot".

DE G.P.D. SPREEKT.

Hedenavond om 20.30 uur zal het Hoofd van de Gouvernementspersdienst voor de radio spreken.

NEDERLAND.

NOORDAMERIKAANSE AARTSBISSCHOP TOT DE NEDERLANDSE KATHOLIEKEN.

Aartsbisschop Francis Beckman van Dubuque (Iowa) heeft het woord gericht tot de Nederlandse Katholieken. Hij deed dit op de Missiezondag en zijn woord — onder motto: „Houdt vol en staat stevig voor uw kostbaar geloof" — werd speciaal per radio uitgezonden opdat Nederland het zou kunnen vernemen.

De Aartsbisschop prees de missieijver der Nederlandse Katholieken en hij eerde de nagedachtenis van Cardinaal van Rossum „symbool van de missie en van de strijdbare kerk."

En verder: „Nu, o, Nederland, komt uw kranige missie-geest u goed te stade, deze geest van persoonlijke opoffering en van algehele toewijding. Welk een kracht en sterkte zal deze geest u allen thans geven."

Mgr. Beckman sprak de innige hoop uit op een overwinning van wapenen en Kruis en zeide, dat Nederlands lijden het lijden van de gehele wereld is geworden.

„Daarom houdt moed, volk van Nederland, volgt uw dappere Bisschoppen en moedige priesters, in wie de geest van missie en martelaren brandt als een ondoofbaar baken in de zwarte nacht van heidendom. Lijdt, wanneer het moet tot in de dood, uw nobele voorbeeld, Nederlandse Katholieken zal den valsen profeet met ontzetting blijven slaan en nieuwe vrienden voor Christus winnen. Wij, in Amerika, dat zo met hart en ziel der missie is toegewijd, wij zullen onze best doen voor u en voor uw lijdende broeders overal ter wereld, doch blijft ons uw voorbeeld geven en wij zullen niet tekort schieten jegens u!"

DE STERKTE EN MACHT VAN DE NEDERLANDSE VLOOT.

Een Nederlandse marine-autoriteit te Londen deelde aan Aneta mede, dat de Koninklijke Nederlandse Marine op het ogenblik bestaat uit ongeveer tachtig eenheden, en ongeveer 7000 officieren en minderen. De 80 eenheden bestaan uit kruisers, torpedojagers, duikboten, motortorpedoboten, mijnenvegers, patrouillevaartuigen, en verder zijn er vliegtuigen.

Sommige daarvan zijn ontsnapt uit de Indische wateren en hebben zich bij MacArthurs strijdkrachten gevoegd, andere opereren op de Caraïbische Zee onder Noordamerikaans opperbevel en weer andere zijn bij de Britse eenheden gevoegd op de Atlantische en Indische Oceaan en op de Middellandse Zee.

Onze duikboten hebben reeds duizenden tonnen vijandelijke scheepsruimte tot zinken gebracht in de Stille Oceaan en in de Middellandse Zee. Een Nederlandse duikboot heeft 2 Japanse voorraadschepen in het Verre Oosten tot zinken gebracht en vervolgens een half dozijn vijandelijke schepen in de buurt van Noorwegen en in de Middellandse Zee. Een Britse zeeofficier verklaarde: „Geen lof kan groot genoeg zijn voor de wijze, waarop de Nederlandse Marine met ons samenwerkt. En de kapitein van een buitgemaakt Duits schip was hogelijk verbaasd, toen hij in de cabine van het Nederlandse schip een portret van H.M. de Koningin zal hangen. Hij zeide, dat hij niet wist, dat er nog Nederlandse oorlogsbodems waren.".

De zegsman van Aneta deelde ook mede, dat Nederlandse adelborsten, die in Mei 1940 naar Engeland evacueerden niet minder dan 850 Duitse krijgsgevangenen medebracht: voornamelijk parachutisten, die aan hun hoede waren toevertrouwd.

Buitenland.

DE ONRUST IN EUROPA.

Ernest Agnew seint uit Londen:

Een zegsman van de Strijdende Fransen deelde mede, dat een groot ondergronds leger dat uit meer dan 2 millioen Fransen bestaat, klaar staat voor een massa-opstand tegen Lavals program van dwangarbeid voor de Duitsers. Deze mededeling kwam juist op het tijdstip, dat berichten ontvangen werden omtrent muiterijen, deserties en zelfmoorden onder Hitlers eigen troepen in Noorwegen alsmede betreffende de onrust.

De Franse zegsman voorspelde, dat Laval òf moet afzien van het plan om 150.000 bedreven arbeiders aan de nazies te leveren òf uit zijn post zal worden geworpen door de golf van opstand. Indien Laval echter van het plan zou afzien — aldus de zegsman — dan zou hij grote kans lopen door de Duitsers zelf te worden afgezet als hoofd van de Vichy-Regering.

Men zegt, dat de toestand onder de Duitse troepen in Noorwegen „alarmerend" is en dat deserteurs in toenemende aantallen ontkomen over de Finse grens langs de wegen, die worden uitgestippeld in strooibiljetten, welke door Russische vliegtuigen worden geworpen. De verhalen van moeilijkheden in Hitlers eigen leger werden in verband gebracht met de groeiende onrust onder de verdrukte volken van Europa, die zich verzetten tegen de nazie-campagne om arbeiders op te eisen voor de oorlogs-industrie.

Noorse kringen in Londen schreven de achteruitgang in het moreel van de nazies in Noorwegen toe aan het ernstige klimaat, vooral in het Verre Noorden; aan het feit, dat men vrijwel geen verlof krijgt om naar huis te gaan en aan de vrees, dat men naar het Russisch front zal worden gezonden alsmede de koelheid van 98% van het Noorse volk.

In België zijn 600 Joden naar de Franse kust gezonden om te werken aan de anti-invasie fortificaties, volgens het Belgische nieuwsagentschap. Duitse en Italiaanse troepen zouden hebben gevuurd op een menigte van onwillige Helleense arbeiders in Athene. Het aantal slachtoffers werd niet bekend gemaakt.

De volgende ontwikkelingen van onrust deden zich elders voor:

Nederland: De Nederlandse Regering in Londen zond weer waarschuwingen per radio uit naar de Nederlanders voor toekomstige hevige Geallieerde luchtaanvallen op de transport-faciliteiten in hun land. Men legde uit, dat deze aanvallen een phase zouden vormen van uitgebreide luchtaanvallen op de vijandelijke verbindingen in Duitsland en in de bezette landen. Adriaan J. Pelt, Hoofd van de Nederlandse Regerings-persdienst, vroeg aan zijn landgenoten om de noodzaak van deze aanvallen te willen inzien, hoewel „gij allen het ongemakkelijk zult hebben en het leven van velen uwer in gevaar zal worden gebracht."

Tsjechoslowakije: Jan Masaryk, de Tsjechoslowaakse Minister van Buitenlandse Zaken, sprak de belofte uit tot zijn volk, dat „wij niet zullen rusten alvorens de laatste Duitser is gesmeten uit het Slavonische Praag". In antwoord op de Duitse bekendmaking van Zondag, dat verwanten van de leden van de Tsjechoslowaakse Staatsraad in Londen als gijzelaars zijn geworpen in concentratiekampen, zeide Masaryk, dat de vijand „een grote fout maakt wanneer hij zich inbeeldt, dat hij u en ons kan intimideren."

Hellas: Berichten, die in Londen ontvangen worden, zeiden, dat Duitse en Italiaanse troepen vuurden op stakende transport-arbeiders in Athene en een onbekend aantal slachtoffers veroorzaakten.

Oostenrijk: Aartshertog Robert deelde mede bericht te hebben ontvangen uit zijn land, dat door de Duitsers is geannexeerd, waaruit een toenemende sabotage aan de spoorwegen blijkt. Volgens hem zou deze de „haat tonen, welke ons volk gevoelt voor zijn Duitse meesters". Hij vroeg der Britse Regering om toe te staan, dat Oostenrijkse vluchtelingen dienst nemen in de Geallieerde strijdkrachten, in plaats van — gelijk thans het geval is — te worden gebruikt als arbeids-bataljons.

Polen: De Poolse Regering in Londen vaardigde de doodstraf uit voor nazies, die verantwoordelijk zijn aan de dood of „speciale martelingen", die zijn toegebracht aan Poolse burgers. Deze heeft vat op „drie personen, welken behoren tot het Duitse Reich of tot een staat, die daarmede geallieerd is alsmede op personen, die in dienst staan van het Duitse Reich of die staten en aansprakelijk zijn voor de misdaden, die na 31 Augustus 1939 zijn gepleegd." De Poolse Regering meldde, dat zij reeds uitvoerige bewijzen heeft verzameld tegen meer dan 3000 Duitsers, die schuldig zijn aan dergelijke misdaden.

De Duitse vastbeslotenheid om arbeiders te halen uit bezet en onbezet Frankrijk werd onderstreept door de berichten, volgens welke talrijke Gestapo-agenten naar dat land zijn gezonden om de bedreven Franse arbeiders op te sporen.

Alleen in de onbezette zone zouden zich 500 Gestapo-mannen bevinden.

Een bericht van het vasteland zeide, dat de Duitse burgers in Rheims zijn uitgerust voor actie „ingeval van nood". De radio van Parijs maakte bekend, dat de registratie van alle mannelijke Fransen van 18 tot 50 jaar oud voor werk in Duitsland heden om 9 uur is begonnen.

Een nieuwe noot werd aangeslagen in het aanwerven van arbeidskrachten door een anoniem artikel, dat in de ochtendbladen van Vichy werd gepubliceerd.

Hierin werd een oproep gedaan aan de Fransen in naam van de vijandigheid ten opzichte van de Verenigde Staten en Groot Britannië. Het artikel zeide: „Het is voor het grootste belang van Frankrijk om nieuwe en pijnlijke operaties op zijn grondgebied te voorkomen en zich te sparen voor een nieuwe catastrophe.

Frankrijk heeft reeds de rijkdommen en het bloed van zijn kinderen geofferd in Wereldoorlog I uitsluitend ten profijte van de Engelse en Amerikaanse kapitalisten." De zegsman van de Strijdende Fransen zeide, dat het Franse publiek echter hecht staat en „dat een machtige ondergrondse organisatie zich thans voor de eerste maal actief tegenover Laval gesteld heeft in verband met het plan voor dwangarbeid." Hij zeide, dat de organisatie met haar een tot twee millioen leden elk soort wanordelijkheid zal verwekken, tenzij Laval van het plan afziet. De Franse nieuwsbladen die door de radio's van Parijs en Vichy werden geciteerd, maakten geen melding van de arbeids-registratie, welke heden is ingesteld en wijdden hun hoofdartikelen aan voorspellingen omtrent een dreigende aanval op Dakar.

Het blad „L'effort" van Lyon refereerde naar een mogelijke breuk met de Verenigde Staten over „de bedreiging voor de Franse Afrikaanse bezittingen." Het blad zeide: „Indien de Verenigde Staten erop zouden staan om hun strijdkrachten te voegen bij de Britse in de aanvallen op ons Imperium dan zou de verantwoordelijkheid voor een breuk bij Roosevelt liggen. De Anglo-Amerikanen worden van tevoren gewaarschuwd, dat Frankrijk van nu af weerstand zal bieden." (Londen, (AP) 19.10).

NOORDAMERIKAANSE VLOOT-VERSTERKINGEN IN DE SALOMONS ARCHIPEL.

Communiqué No. 161 van de Noordamerikaanse Marine luidt als volgt: „Stille Zuidzee (alle data zijn Oosterlengte):

1. Geen troepenactiviteiten of vijandelijke landingen op Guadalcanal zijn de laatste dagen gemeld. Een grote strijdmacht van vijandelijke oorlogsschepen, transportschepen en vrachtschepen, welke zich verzamelde in het gebied van de Shortland eilanden is herhaaldelijk gebombardeerd door zware geallieerde bommenwerpers, gelijk bekendgemaakt werd door Generaal MacArthurs Hoofdkwartier.

2. Op 16 October vielen onze duikbommenwerpers den vijand in installaties aan bij de Rekata-baai. Verschillende luchtafweer-batterijen werden gebombardeerd, olie-opslagplaatsen in brand gezet en 12 vijandelijke watervliegtuigen beschoten en verbrand. Een tweemotorige bommenwerper werd neergeschoten door „Wildcats" en Vliegende Forten van het leger vernielden twee grote vliegboten. Vier voltreffers met bommen voltooiden de vernietiging van twee der drie transportschepen, die tevoren waren beschadigd en aan de grond gezet aan de Noordwestelijke kust van het eiland.

3. Op 17 October bombardeerden bovenwater-schepen van de Noordamerikaanse vloot gedurende de morgen de vijandelijke stellingen in het Noordwestelijk deel van Guadalcanal. Hevige ontploffingen en branden volgden op voltreffers, die op ammunitie-opslagplaatsen geplaatst werden. De gehele dag door gingen onze vliegtuigen op Guadalcanal voort de vijandelijke kuststellingen aan te vallen. Gedurende de nacht van 17 op 18 October beschoten Japanse bovenwater-strijdkrachten onze installaties aan de Noordkust van het eiland.

4. Op 18 October vielen tijdens de vroege namiddag ongeveer 20 vijandelijke bommenwerpers, vergezeld door een evengroot aantal 0-gevechtsvliegtuigen onze stellingen op Guadalcanal aan. Onze Grumman-Wildcats onderschepten en schoten 8 vijandelijke bommenwerpers en 11 Nullen neer. 2 Onzer gevechtsvliegtuigen gingen verloren.

Noordelijk gebied van de Stille Oceaan:

5. Op 17 October (datum van Washington) vielen Liberator-bommenwerpers van het leger het kampgebied te Kiska aan en bombardeerden zij de schepen in de haven. 15 Ton aan bommen werd geworpen, doch de betrokken lucht belette het waarnemen van de resultaten. De weerstand van het luchtafweergeschut was gering en geen vijandelijke vliegtuigen werden gezien." (Washington, (AP) 19.10).

VAN HET DUITSE NIEUWSAGENTSCHAP.

Het DNB deelde mede, dat de Duitse troepen, die in het Westelijk deel van de Caucasus opereren, niettegenstaande ongunstige weerstoestanden met succes een strategisch belangrijke pas hebben bestormd. Ook zeide het bericht, dat nog een fabriek gisteren bezet werd in de Noordelijke buitenwijken van Stalingrad (Berlijn, (AP) 20.10).

Het Duitse communiqué zeide, dat de Duitsers nog een blok huizen bezet hebben in de Noordelijke buitenwijken van Stalingrad (Berlijn, (AP) 20.10).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt.

„Gedurende de nacht van 19 October bestreden onze troepen den vijand in de gebieden van Stalingrad en Mozdok. Geen grote veranderingen vonden plaats op andere fronten. In het gebied van Stalingrad hadden felle gevechten voortgang. De Duitse infanterie en tanks vielen een defensiepunt aan in de buurt van een fabriek. De Duitsers werden afgeslagen en 7 tanks vernield, terwijl 400 man van den vijand gedood werden.

In een andere sector vernietigde een deel van de X-afdeling in een nachtelijk gevecht 10 Duitse vliegtuigen en 4 mortieren. 13 Kazematten en uitgravingen werden verpletterd en meer dan een compagnie van de Duitse infanterie werd uitgeroeid. Ten Noord-Westen van Stalingrad overvielen onze verkenners een vijandelijke voorpost en doodden er 40 Duitsers. 2 Machines werden veroverd. Onze artillerie verpletterde 4 vijandelijke kanonnen en een mortieren-batterij. Tevens doodde zij een groot deel van twee compagnieën.

In het gebied van Mozdok werden vijandelijke aanvallen afgeslagen. Gedurende de laatste drie dagen ruimden onze manschappen meer dan een bataljon van de vijandelijke infanterie op en stelden 19 Duitse tanks buiten gevecht. In een andere sector wisselde een dorp tweemaal van eigenaar. De Duitsers werden er tenslotte uit verdreven met hevige verliezen. Gedurende de laatste twee dagen ruimden Sovjet-scherpschutters en artillerie aan het Leningradfront meer dan 200 Duitsers op. 8 Uitgravingen en 9 vrachtauto's met voorraden werden vernield. Onze mannen veroverden verschillende kanonnen en een hoeveelheid ammunitie (Moskou, (AP) 20.10).

GEALLIEERDE LUCHTAANVALLEN IN NOORD-AFRIKA.

Geallieerde vliegtuigen voerden Maandag scherpe aanvallen uit op de vliegvelden en stellingen van de as in de Egyptische woestijn en verbraken hiermede de rustperiode in de operaties, welke was veroorzaakt door grote zand- en regenstormen. Noordamerikaanse en Britse bommenwerpers, geescorteerd door gevechtsbommenwerpers, voerden de grootste aanval van de dag uit op het landingsterrein in de streek van El Daba achter het Alamein-front. Een belangrijk, doch ondoeltreffend afweervuur werd er gevonden. Zondagavond behaalden gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce successen tegen een vijandelijke trein, welke nabij El Daba liep. 5 Vrachtwagens gingen in vlammen op. Het vliegveld te Fuka werd ook met machinegeweren beschoten. Middelzware bommenwerpers van de Royal Airforce hadden Tobruk als hun voornaamste doel, doch deden ook aanvallen op Sollum en Fuka (Caïro, (AP) 20.10).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Caïro:** Zware bommenwerpers van het Noordamerikaanse leger vielen opnieuw de scheepvaart van de as te Tobruk aan. Voltreffers werden geplaatst op tenminste 2 grote koopvaardijschepen.

— **Washington:** De Noordamerikaanse Secretaris van Marine, Frank Knox, zeide op een persconferentie, dat de Japanners volgens zijn mening nog „bij lange na niet hun grootste kracht gebruikt hebben in de slag van de Salomonseilanden". Hieraan voegde hij toe: „Het is toch reeds een hardnekkige en harde strijd."

— **Londen:** Het Britse nieuwsagentschap meldde „van de Italiaanse grens", dat een Italiaans Alpini regiment te Gorizia in Noord-Italië aan het muiten sloeg, toen het opdracht kreeg naar het Russisch front te vertrekken. Volgens het bericht zou de opstand zijn gesmoord door de fascistische militairen en de troepen met geweld zijn ingescheept zonder wapenen.

— **Londen:** A. V. Alexander, Eerste Lord der Britse Admiraliteit, onthulde, dat Groot Britannië „een geheel verslag heeft van de aanvallen, die het zinken of beschadigden van meer dan 350 asschepen tot resultaat hebben gehad" sedert de oorlog begon.

Alexander zeide: „Wij hebben de laatste maanden veel gesproken over een tweede front, doch wij moeten niet vergeten, dat onze bekwaamheid om deze te vestigen rechtstreeks afhangt van de mate, waarop wij de heerschappij op zee alsook in de lucht kunnen oefenen." Hij zeide, dat de oorlog tegen de duikboot nog „ons grootste probleem" is. Alexander verklaarde, dat de Britse en Noordamerikaanse scheepsbouwprogramma's „mij meer reden geven tot vertrouwen in de uiteindelijke overwinning op zee op Duitsland en Japan dan enige andere factor." Hij zeide, dat de Russische hardnekkigheid „geen reden is waarom wij moeten rusten." Hij eiste thans dezelfde inspanning als toen Groot Britannië alleen stond na Duinkerken. Verder zeide hij, dat de Geallieerden de heerschappij op zee moeten hebben „om de oorlog naar den vijand te brengen gelijk wij van plan zijn."

Het Begrotingsrecht.

Welke is de invloed van het noodlottig wegvallen van het Moederlands Parlement op de vaststelling der Begroting?

Mag Gouverneur krachtens artikel 31 Curaçaose Staatsregeling de Begroting vaststellen?

door

Meester Doctor Moïses Frumencio da Costa Gomez,

Lid van de Staten van Curaçao.
Lid van de Buitengewone Raad van Advies.
Lid van de Rijksconferentie der Nederlanden.

IV.

1. Is de begroting sluitend, dan heeft het parlement daarop geen invloed en kan het Opperbestuur daartegen geen bezwaren maken.

2. Is dit niet het geval, dan kan zij niet sluitend zijn;

1o. omdat wij subsidie nodig hebben om onze eigen uitgaven te bestrijden, of

2o. omdat wij meer bijdragen aan de Rijksbegroting geven.

Over het geval, dat een Rijksbijdrage nodig is, om onze huishoudelijke begroting in evenwicht te houden, behoef ik niet te spreken. In het tweede geval hebben wij zelf te beslissen.

Is dit nu een quaestie van handhaving of verlies van onze financiële autonomie?

De consequentie, dat wij aan het Rijk géén bijdrage geven, **omdat** wij onze financiële autonomie wensen te behouden, kan geen mens aanvaarden. **Hoe** dan de consequentie, dat wij onze financiële autonomie verliezen, indien wij wèl een bijdrage aan het Rijk verlenen, in een of andere vorm, hetzij direct hetzij indirect?

Vraagt U mij, of het **formeel** juist is, dat de Gouverneur en de Staten dan zelf onze begroting vaststellen, dan zal ik niet aarzelen het te ontkennen, maar naar ons **materieel** begrotingsrecht zou het onaanvechtbaar juist zijn.

Wanneer U mij dan vervolgens vraagt: „Moet in een dergelijk geval niet, krachtens artikel 115, de begroting van het vorig jaar tot grondslag van beheer genomen worden?" dan is het antwoord daarop stellig: neen; daar immers deze bepaling een mogelijkheid veronderstelt, die er niet meer is, nl. de mogelijkheid van vaststelling bij de wet. Met mogelijkheden, die niet bestaan, kan geen rekening gehouden worden. Zeer zeker niet, indien de bij de Staatsregeling vastgestelde bepalingen voldoende zijn, om de materie geheel te regelen.

Het geval in 1864 verondersteld, dat het verband tussen het Rijk en de kolonie, thans staatsdeel, door oorlog gedurende verschillende jaren verbroken zou zijn, is heden een treurige werkelijkheid. Wat de regering **toen** zeide, geldt veel meer **nu**, nu wij de plicht hebben het Moederland te helpen bevrijden. Nu is het zeker kennelijk doeltreffender de begroting te volgen, telkens voor ieder jaar goed te keuren door de Staten, dan jaar op jaar zich te houden aan een vroegere begroting, die hoe langer hoe meer veroudert en zou sluiten met een batig slot zonder een uitkering aan het Rijk, in deze benarde tijden.

Mijnheer de Voorzitter. Ik heb mijn best gedaan, met de bescheiden middelen, die mij ten dienste staan, en een zo duidelijk mogelijke uiteenzetting gegeven van de zin en de draagwijdte der beginselen, die aan ons budgetrecht ten grondslag liggen.

Ik zal nu over moeten gaan tot de bespreking van de gevolgen van afwijking dezer beginselen, maar met het oog op de tijd, zou ik dit willen doen na bespreking van artikel 31 Curaçaose Staatsregeling in verband met het budgetrecht, zoals door mij besproken.

Ik zal daarbij, Mijnheer de Voorzitter, niet zoveel tijd van U vragen, maar meen toch op gelijke wijze mijn uiteenzetting te moeten vervolgen.

Artikel 31 der Curaçaose Staatsregeling is mutatis mutandis gelijk aan artikel 32 van het Curaçaose Regeringsreglement.

Dit artikel heeft sedert 1865 geen wijzigingen ondergaan. De wijzigingen door de Curaçaose Staatsregeling in dit artikel gebracht, zijn niet van principiële aard, en laten zich op technische gronden gemakkelijk verklaren.

Artikel 32 van het Curaçaos Regeringsreglement luidde:

„Hij neemt, in geval van oorlog of opstand, alle maatregelen die hij in het belang van het Rijk of van de kolonie door den nood geboden acht.

Hij heeft in dergelijke omstandigheden de magt om de kolonie, geheel of ten deele, in staat van oorlog of beleg te verklaren, de bepalingen dezer wet en van alle andere in de kolonie geldende algemeene verordeningen te schorsen, en autoriteiten, zelfs die zijn aangesteld door den Koning tijdelijk op te heffen.

Hij kan, in zoodanig geval, de burgerlijke of militaire gezaghebbers in de onderdeelen der kolonie magtigen tot het voorloopig nemen van maatregelen van boven omschreven aard.

Hij geeft van de maatregelen, door hem uit kracht dezer bepaling genomen, onverwijld kennis aan den Koning."

In artikel 31 der Curaçaose Staatsregeling is in het eerste lid het woord „Rijk" vervangen door „Staat", hetgeen verband houdt met de grondwetsherziening van 1922, waarin de voormalige koloniën als delen van de Nederlandse staat beschouwd worden, waarom ook in plaats van kolonie de staatsrechtelijke benaming Curaçao overal is gekomen.

In het tweede lid lezen wij in plaats van schorsen van algemene verordeningen: „buiten werking stellen; in plaats van autoriteiten tijdelijk opheffen: ambten.

Indien wij dit artikel oppervlakkig lezen, lijkt het heel duidelijk; bij een nadere beschouwing echter stuiten wij op tal van moeilijkheden. Ik wil dit met een paar voorbeelden duidelijk maken. Krachtens de eerste alinea, neemt de Gouverneur in geval van oorlog alle maatregelen, die hij in het belang van de Staat in het algemeen en van Curaçao in het bizonder de nood geboden acht. Voor het nemen van maatregelen worden dus 3 vereisten gesteld, waarvan de „nood" van het ogenblik de oorzaak moet zijn. De vraag is nu, wat onder maatregelen in het belang van de staat in het algemeen, en van Curaçao in het bizonder moet worden verstaan? Wat onder die oorzakelijke nood? Moet hier ruim dan wel eng geïnterpraeteerd worden?

Volgens het tweede lid kan de Gouverneur Curaçao in staat van oorlog of beleg verklaren. Welke is gedurende die toestand het lot der burgerij? Welke urgentie geeft gedurende de toestand van oorlog aanleiding, om de staat van beleg af te kondigen, daar immers, Mijnheer de Voorzitter, in werkelijk krijgvoerende landen de oorlogsverklaring niet onmiddellijk de verklaring van het gehele land in de staat van beleg ten gevolge heeft. Ik denk bijvoorbeeld, Mijnheer de Voorzitter, aan de staat van beleg op Saba.

Nog een laatste voorbeeld, Mijnheer de Voorzitter. De Gouverneur kan krachtens artikel 31 tweede lid bepalingen van de staatsregeling buiten werking stellen. Hierbij wordt gemakkelijk vergeten, dat het tweede lid van dit artikel beheerst wordt door het eerste lid, bepalende dat dit alleen kan geschieden, wanneer de nood dit gebiedt. Maar hier wil ik het nu niet over hebben; ik wil nu alleen wijzen op wat iets verder volgt, nl., dat hij onder dezelfde voorwaarden, bepalingen van alle andere alhier geldende „algemene verordeningen" buiten werking kan stellen. Wanneer wij nu artikel 3 der Curaçaose Staatsregeling nagaan, dan zien wij, wat „algemene verordeningen" zijn. De algemene verordeningen zijn: a) wetten, die op de voet van de bepalingen der Grondwet voor Curaçao verbindend zijn, b) algemene maatregelen van bestuur voorzover zij voor Curaçao verbindend zijn, c) landsverordeningen, behoudens het bepaalde bij artikel 101.

Mijnheer de Voorzitter, zou U mij nu, dit artikel 31 lezende, kunnen vertellen, of de Gouverneur de bepalingen van de Grondwet, die op Curaçao van toepassing zijn, en waarbij een volksvertegenwoordiging wordt geëist, op zij kan zetten, en vervolgens ter wille van de ironie, of de Gouverneur zijn eigen vroegere besluiten ex artikel 3 sub 3, die geen algemene verordeningen zijn, of een bescheiden plaatselijke keur, nog steeds van kracht ex artikel 2 van de overgangsbepalingen, en voor de toekomst: een der keuren of reglementen van artikel 3 sub 4 van de zelfstandige bestuursressorten, die er hadden moeten zijn, maar nog altijd niet bestaan, op zij kan zetten? En nu heb ik U er nog niet op attent gemaakt, Mijnheer de Voorzitter, dat de verdragen en andere overeenkomsten met vreemde Mogendheden, voor zover zij in Curaçao van toepassing zijn, niet vallen onder de term „algemene verordeningen."

Mijnheer de Voorzitter: is dit voldoende om aan te tonen, dat dit artikel niet alles is, wat het lijkt? Wanneer ik de aanhef van sommige onzer ordonnanties, waarin soms de meest vreemde formules prijken, lees, dan vraag ik mij af, of men zich voldoende gerealiseerd heeft, dat de Staatsregeling de Grondwet is van dit vrije Nederlandse gebied? Wat denkt U van deze krachtuitdrukking, Mijnheer de Voorzitter: „Gelet op de proclamatie dit en dat, met terzijde stelling van alle met dit besluit strijdige wettelijke regelingen?"

Denkt U dan, Mijnheer de Voorzitter, aan het belang van de Staat in het algemeen, dat van Curaçao in het bizonder en de oorzakelijke nood, of aan een vermeend gemak, dat in artikel 31 wordt gezocht, om het constitutioneel geweten in slaap te sussen?

Mijnheer de Voorzitter, als deze zaak niet zo ernstig was, dan zou ik zeggen, dat wij op het terrein van staatsrechtelijke burlesken zijn terecht gekomen. Mijnheer de Voorzitter, U weet niet wat een aardige bloemlezing van verrukkelijke dwaasheden onze constitutionele wetten inhouden, doordat men daarin een plaats ruimde voor alles, wat in het Rijk verouderd of ondeugdelijk was geworden, door gemis aan kennis van ons goedmoedig staatsdeel en niet in het minst door koppig vasthouden aan patriarchale opvattingen. Als ik U ter illustratie eens enkele feiten mag vertellen, Mijnheer de Voorzitter, dan mag ik zeker niet verzwijgen, dat onze algemene bepalingen de Nederlandse onderdanen nog altijd koppig als vreemdelingen beschouwt; over de politieraden en Gezaghebbers hebt U al genoeg gehoord en heeft, men hier niet verteld, dat de Staten de begroting niet mogen amenderen? Is het dan zo erg, Mijnheer de Voorzitter, dat artikel 31 den Gouverneur de bevoegdheid zou geven, artikel 31 ter zijde te stellen of nog mooier artikel 2, bepalende, dat allen, die zich in Curaçao bevinden aan hem eerbied en gehoorzaamheid verschuldigd zijn en onderworpen aan de wettelijke regelingen? Is er op deze wereld nog een constitutie te vinden, waarin de mogelijkheid van tot de natuurstaat van Rousseau terug te keren, is opgenomen? Als we de staatsrechtelijke opvattingen van sommige rechtsgeleerden als juist moeten aanvaarden, dan schijnen wij de eersten te zullen zijn. Onvoorziene mogelijkheden daarlatende, Mijnheer de Voorzitter, geloof ik, dat wij ons aan de onvolprezen Nederlandse nuchterheid moeten houden en onze liefde voor de werkelijkheid der grondwettelijke bepalingen niet moeten opofferen aan gemakzucht. Laten wij daarom, Mijnheer de Voorzitter, nauwkeurig zien:

1o. wat de regering in 1864 bij de opneming dezer bepaling gezegd heeft;

2o. wat het concordantie beginsel ons leert;

3o. voor een enkele maal en onder het nodige voorbehoud, wat de „Regeling op de Staat van oorlog en van beleg" van 1939 voor Nederlands Indië bepaalt.

In het voorlopig verslag werd de niet al te snuggere vraag gesteld of uit de verklaring van de kolonie in staat van oorlog of beleg de werking van het Regeringsreglement en van alle andere wetten en verordeningen vanzelf geschorst zijn. Andere leden, waarmede de regering zich in de 2e Memorie van Toelichting verenigde, meenden terecht, dat dit geenszins uit de bewoordingen van het artikel te lezen was: „Het een is geen noodwendig gevolg van het andere. De Gouverneur heeft in het gestelde geval de meest uitgestrekte magt, maar handelt pro re nata. Het staat aan hem om de meest uitgestrekte maatregelen te nemen, maar hij gaat daarmede niet verder dan volstrekt noodig is."

De openbare beraadslagingen in de Tweede Kamer brachten niets nieuws; een spreker Godefroi stelde de vraag of krachtens artikel 32 ook verdragen en andere regelingen geschorst konden worden, waarop Kappeyne van de Cappello bevestigend antwoordde „mits de noodzakelijkheid vast staat, te goeder trouw blijkt, dat men in uiterste nood heeft verkeerd." De Heer Kappeyne van de Capello ging uit van het uiterste geval, dat behoud van de staat alle handelingen beheersen moet. „De enige wet, die dan geldt, is de hoogste wet, het welzijn van de Staat te behartigen, want dan is er een moment van dringend gevaar voor de Staat; dan geldt het beginsel: salus populi suprema lex esto (het behoud van het volk moet de hoogste wet zijn). Als de Staat van beleg heeft moeten worden afgekondigd, dan kan niemand zich beroepen op geschreven bepalingen, want doet men dat, dan verlamt men het gezag van den opperbevelhebber, die dan militaire dictator is, en gehouden de kolonie met alle middelen te verdedigen."

Wel een beschouwing strictissimae interpretationis. De opperbevelhebber mag niet belemmerd worden op het ogenblik van het hoogste gevaar in zijn militaire operaties. Alleen de krijgswet geldt dan voor het behoud van het land. Helaas hebben wij die krijgswet niet, Mijnheer de Voorzitter. Wat wij wel hebben, is het concordantie-beginsel.

Laten wij ons derhalve wenden tot de wet van de 23e Mei 1899 S. 128 houdende bepalingen ter uitvoering van artikel 187 thans 195 van de grondwet (Staat van oorlog en beleg) zoals herhaaldelijk gewijzigd. Er is geen grondige studie van deze wet nodig, Mijnheer de Voorzitter, om in te zien, dat deze wet de grondwettelijke bepaling uitwerkende, de handhaving van de uit- en inwendige veiligheid van de Staat regelt en dat haar bepalingen in hoofdstuk II van de Staat van oorlog en die van hoofdstuk III van de Staat van beleg dit doel niet voorbij streven. Het militair gezag is bevoegd alles te doen wegruimen, wat aan de behoorlijke verdediging in de weg staat, kan politie en brandweer aan zich trekken, het recht van vereniging en vergadering en andere grondrechten beperken, kortom alles doen, wat door de nood voor de verdediging geboden wordt. Maar nergens wordt de bevoegdheid gegeven de Staten Generaal te vervangen of de rechterlijke macht op te heffen, m.a.w. de bij de grondwet ingestelde democratische staatsmachten omver te werpen.

De afkondiging van de staat van oorlog of beleg is in het belang van de Staat, die om eigen bestaan deze bizondere rechtstoestand in het leven geroepen heeft. Slechts die bevoegdheden van het burgerlijk gezag, betreffende de openbare orde en de politie, kunnen op de militaire macht overgaan en de grondrechten der burgers, die de verdediging van het land in de weg kunnen staan, kunnen beperkt of opgeheven worden, al naar gelang de omstandigheden.

De algemene maatregel van Bestuur dd. 13 September 1939 houdende regeling van de staat van oorlog en beleg voor Nederlands Indië, die ik slechts terloops vermeld, omdat t.o.v. de Nederlands Indische wetgeving, goddank geen concordantie beginsel bestaat of bestaan kan, houdt geen ander beginsel in.

Ook daar kan de Gouverneur-Generaal slechts bepalingen van de Indische Staatsregeling op zij zetten, niet die regeling zelf.

Het militair gezag is ook daar bevoegd alles te doen, wat nodig is in het belang van de openbare orde en voor de uitwendige en inwendige veiligheid van Nederlands Indië. De gehele regeling is gebaseerd op effectieve verdediging en de bevoegdheden van het militair gezag worden groter al naar gelang de ogenblikkelijke nood groeien zou.

Van enige bemoeienis van den opperbevelhebber met de begroting is uiteraard geen sprake, kan uiteraard geen sprake zijn, Mijnheer de Voorzitter, daar immers een dergelijke bevoegdheid in onze constitutionele monarchie ondenkbaar is.

Om van Nederlands Indië af te stappen, Mijnheer de Voorzitter, deel ik nog mede, dat dit ook de opvatting is der Kroon. Bij besluit van 28 Februari 1941 B 27 houdende goedkeuring van de besluiten van den Gouverneur Generaal betreffende de vaststelling van de algemene begroting van Nederlands Indië, werd overwogen, dat, in gevolge artikel 104 der Indische Staatsregeling de besluiten van den Gouverneur Generaal houdende vaststelling van de algemene begroting van Nederlands Indië, om te kunnen werken, goedkeuring bij de wet behoeven, en dat in de huidige buitengewone omstandigheden, die goedkeuring **alleen** door de Kroon kan worden verleend.

Indië kent geen financiële autonomie, zoals wij, Mijnheer de Voorzitter. Na het wegvallen van het parlement en de afkondiging van de staat van beleg kon de bevoegdheid niet overgaan op den opperbevelhebber kon de bevoegdheid tot goedkeuring van de begroting — hetgeen anders altijd bij de wet moest geschieden — niet met de Indische Staatsregeling in de hand overgaan op den Gouverneur Generaal. Artikel 33 Indische Staatsregeling of artikel 31 der Curaçaose Staatsregeling geven deze bevoegdheid niet.

Voor het overige spreekt het artikel voor zichzelf.

Het geeft den Gouverneur als opperbevelhebber onbeperkte bevoegdheden, om Curaçao te verdedigen, om dit stuk Nederlands gebied met zijn democratische instellingen te behouden, zoals hem dit werd toevertrouwd. Niet, om te verzaken aan de Grondwet of om onze constitutionele instellingen te verkrachten. Als militaire dictator is hij er, om wat ons het dierbaarste is, te waarborgen en niet, om ons dit te ontnemen, of om ons sociaal-economisch burgerlijke samenleving te ontwrichten.

Naarmate de nood stijgt, zullen de maatregelen stringenter worden, maar ook de zedelijke plicht, niet lichtvaardig met de fundamentele beginselen onzer staatsordening om te gaan. Tegen, aan de nood van het ogenblik onevenredige uitbreiding van de executieve, dient de Gouverneur als vertegenwoordiger van de Kroon zelf te waken. In hem moeten wij dus het vertrouwen hebben, dat de wetgever in hem stelde, door zijn verantwoordelijkheid tot de Kroon, bij het uitoefenen van de hoogste executieve functie niet te vermelden. In tegenstelling tot zijn normale verantwoordelijkheid moet hij geacht worden zonder aanwijzigingen van de Kroon op te treden. De diep ernstige, haast noodlottige betekenis van artikel 31 is de enige staatsrechtelijke rem. Er is geen orgaan — en er kan geen orgaan zijn — dat tegen onjuiste toepassing van dit artikel waarborgen geeft. Hier moet gelden het „quis custodiet ipsos custodes" (Wie zal de bewakers moeten bewaken). Dit is de ware zin van artikel 31. Vaststelling van de begroting door den Gouverneur optredende als militaire macht, is zelfs t.a.v. Nederlands Indië uitgesloten. Dit zou te onzent zijn: detournement de pouvoir van de meest bedenkelijke aard, dat steeds verder gaan moet: heffig van belastingen, besteding van belastingpenningen krachtens (?) artikel 31.

Uit het voorgaande blijkt dus duidelijk, Mijnheer de Voorzitter, dat artikel 31 niets te maken heeft met het vierde hoofdstuk der staatsregeling: handelende over de macht van de Staten. Onze staatsordening moet worden geëerbiedigd. De bevoegdheid om staatsmachten op te heffen is des grondwetgevers, die haar instelt.

Ten slotte nog een enkel woord over de economische gevolgen van een door de ingezetenen niet gecontroleerde groting. Indien de Kroon of de Go verneur begrotingen van inkomsten uitgaven zonder toezicht van de gerij zou kunnen vaststellen, is dan nog zekerheid voor het bezit kapitaal en goederen? Zal deze kerheid niet leiden tot kapitaalvl De Nederlandse wetgever heeft ingezien. Belastingen kunnen geheven worden door de volksve genwoordiging en den Gouvern De vaststelling van een begroting de wet kan slechts geschieden. onze eigen middelen te kort sch en het Rijk moet bijdragen. En men de houding van de Nederla regering en het Nederlandse parle tegenover Curaçao nagaat, besta geen reden tot klagen. Nederland alles gedaan, wat haar hand te vond." (van Koloniale begroting 11, 15 November 1907 pagina Nederland gaf ons financiële auto mie als spoorslag voor onze econ sche ontwikkeling. Van deze weg niet meer worden afgeweken.

Ik mag nu, Mijnheer de Voor het resultaat van mijn betoog in kort aldus samenvatten.

1o. De Curaçaose begroting niet door de Kroon worden vast steld, indien geen bijdrage van Rijk gevraagd wordt.

2o. Het is ondenkbaar, dat het perbestuur tegen onze tegenwoo begrotingen — regelmatig tot stand komen — bezwaren maakt.

3o. Verwerping van de begro om redenen buiten haar gelegen de huidige omstandigheden niet ge loofd.

4o. Artikel 31 der Curaçaose S regeling geeft geen bevoegdheid betrekking tot de vaststelling van Curaçaose begroting.

EINDE

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Di. 20

Telegram Afdeling: Hr. Schaap 353, Amalia v. Solmslaan 4.

Shipping & Supplies: Hr. Po tel. 455, Hotel kamer 56.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Ze 690, Emmalaan 1.

Dok Afdeling: Hr. De Klerk & De Boer, tel. 431.

Sociëteit „Asiento": Wekel **bridgeavond:** Op verzoek van vel ployees heeft het Bestuur van de ciëteit „Asiento" besloten een lijkse bridge-avond in de club te niseren.

Een ieder, die zin heeft, des dagsavonds een kaartje leggen, naar de club, alwaar hij een enthou ten partner zal vinden. De aanvang de wedstrijden is bepaald op 20. Er zal slechts één systeem gespeeld, nl. „wild". Het in bedraagt 50 cent per persoon. D zal worden besteed om prijzen te pen, zodat eenieder de kans krijg met een prijsje naar huis te gaan.

Wanneer u iemand wilt intro ren, is dit toegestaan. Het Bestuur den Heer J. v.d. Graaf bereid den de leiding van deze avonden zich te nemen en u kunt zich hem wenden voor eventuele in gen. De eerste bridge-avond houden worden op 20 October

Sportclub „Asiento": Van de Prensa" is de mededeling ontv dat men binnenkort een sportbl wil geven in de Nederlandse, mentse en Spaanse taal. Het ligt bedoeling om dit blad 's Donder morgens te laten verschijnen, ter abonnementsprijs *f* 0,50 per maa bedragen. Ten gerieve van onze hebben wij bij den beheerder va Club een lijst gedeponeerd, wa men zich door inschrijving kan neren.

BRION

Het Leven van onzen Curaçaoschen Held.

door

P. A. EUWENS O.P.

XXI.

— En komende ter dispositie Testamentair verklaart de Testateur tot zijn enige en Universele erfgenamen te nomineren en te institueren zijn Broeder (s?) en Zusters met namen Theodorus Brion, wonende alhier, Helena Elisabeth Brion, gehuwd met P. Mustierre, thans uitlandig, Charlotte Brion, gehuwd met Joseph Foulke, thans mede uitlandig en Maria Josepha Brion, gehuwd met Maurits Franken, alhier woonachtig en zulks in alle zijner na te laten goederen, zo roerende als onroerende, actiën, credieten en gerechtigheden, niets uitgezonderd, zo hier als elders, waar dezelfde gelegen mochten zijn of gevonden worden, ieder van hun in een egale portien, om dezelfde erfelijk te bezitten en daarmede te handelen als eigen en vrij goed zonder tegenzeggen van iemand.

— Voorts benoemde de Testateur tot Executeurs van dit zijn Testament en Redders van zijn boedel en nalatenschap de voornoemde Joseph Foulke, William Smith en de voornoemde Theodorus Brion en Bernardus Anthony Cancrijn, aan hun gevende en verlenende alle zodanige ampele macht en faculteit als naar rechten kan of mag worden gegeven en verleent met macht van assumtie en surrogatie tot de uiteinde toe......

— Secluderende de Testateur uit zijn boedel en nalatenschap het College van Wees-, onbeheerde en desolate boedelkamer van dit eiland en alle andere, die ambts- of plichtshalve zich daarmede zouden willen bemoeien, alle dezelfde bedankende bij dezen.

— Laatstelijk verklaarde de Testateur aan zich te behouden het recht en vermogen om dit zijn Testament zodanig te veranderen, vermeerderen of verminderen als hij zal te raden worden en rechtens bestaanbaar is, begerende de Testateur dus dat alle acten daartoe strekkende hetzij door hem Testateur of iemand anders geschreven en door hem Testateur met bijvoeging van datum, maand en jaar in bijzijn van of zonder getuigen ondertekend, even gelijke kracht en waarde zullen moeten hebben alsof dezelfve hierin geïnspireerd of te anderenzins gerechtelijk gepasseerd waren.

Hetgeen hiervoor geschreven staat den Testateur duidelijk voorgelezen zijnde, verklaarde hij alle hetzelfde wel te verstaan en te zijn zijn Testament, begerende de Testateur derhalve, dat hetzelve na zijn overleden volkomen kracht en waarde hebben zal, hetzij als Testament, codicil of hoe anders hetzelve best en bondigst naar Rechten zal kunnen bestaan.

— Aldus gedaan en gepasseerd op Curaçao in presentie van de Heren Jacob Thielen en Bartholomeus Hendrik Schultz BHzn. als getuigen.

(was getekend)
L. Brion.
Jb. Thielen.
B. H. Schultz.

Quod attestor
H. R. Hayunga.
Secretaris.

* * *

Wanneer men dit tweede testament van 1821 vergelijkt met het eerste van 1819 blijkt, dat hij zijn eerste beschikkingen aanmerkelijk gewijzigd heeft.

1o. In het eerste testament geeft hij de helft van zijn vermogen aan zijn broeder Theodorus, terwijl hij van de andere helft gelijkelijk een vierde part geeft aan zijn drie zusters en de kinderen van Janette Saturia.

In het tweede testament verliest zijn broer Theodoor zijn bevoorrechte plaats en moet hij met zijn drie zusters gelijk op delen.

2o. In dit laatste testament wordt de nalatenschap belast met de uitkering van 5 legaten elk van 250 patienjes. Twee daarvan zijn bestemd voor Hermanus en Plantina, kinderen van de slavin Florina van zijn zwager Joseph Foulke. Niet onwaarschijnlijk waren dit eigen kinderen van Louis Brion, door hem vroeger bij die slavin verwekt. De drie andere legaten vermaakt hij aan de drie kinderen Pierre, Lauriette en Plantina, door hem verwekt op het eiland Margarita bij Jannette Saturia, die in het eerste testament Jeane Sartory genoemd wordt. Volgens het eerste testament had deze vrouw 4 kinderen: Poles, Maria Laureta, Plantina en Louisa. Waarschijnlijk was dit laatste kind in die tussentijd overleden. Het verschil in deze drie namen kan men gevoegelijk aan de afwijking tussen doopnaam en roepnamen toeschrijven.

3o. Er is voldoende grond om te nemen, dat die 5 kinderen met legaat van 250 patienjes er w beter aan toe geweest zijn dan door met zijn 3 zusters. Immer levensbeschrijving van Louis staat genoegzaam vast, dat hij zijn hele vermogen voor de vrijheids van Venezuela en Colombia heeft geofferd. Bovenden zegt Poel, dat Brion zeer goed weten kon, dat naliet dan zijn sterven niet anders slecht voorziene garderobe.

De weinige contanten, die hij heeft overgehouden, zal hij voor ten voor die 5 kinderen bestemd ben, terwijl zijn broer en zusters met zijn aanspraken en schuldvo ringen op de Republiek Colo („actiën, credieten en gerechtig niets uitgezonderd, zo hier als waar dezelve gelegen mogten zijn gevonden worden") moesten tevr stellen.

Slot v